

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 158, 313, 303, 302

Čtení: Dt 31, 19 – 30

Text: Mt 5, 17

Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.

Opakování je matka moudrosti. Pátá kniha Mojžíšova je opakováním zákona. Mojžíš v ní připomíná lidu všechna Boží přikázání a pak odevzdává vedení Jozuovi. S vedoucí úlohou mu zároveň předává štafetu své vize, ideu svobodné země, cíl jejich putování. A současně s tím znovu připomíná všemu lidu Hospodinův zákon. Tedy onen strategický plán, mapu, metodiku a pravidla, jak dosáhnout kýžené svobody v darované zemi. Mojžíš Jozuovi rovněž ukládá, aby i on dál předával, to co sám přijal. „Ty jim tu zemi předáš do dědictví,“ říká Mojžíš Jozuovi. I napsal Mojžíš tento zákon a předal jej kněžím, Léviocům, kteří nosili schránu Hospodinovy smlouvy, i všem izraelským starším.

Bratři a sestry, o co tu jde především? Významný je tu pojem předávání. Předávání, tedy tradování víry. A to všemi prostředky. Vedením, ústní tradicí, psaným slovem, rituály, symbolickým jednáním nebo dokonce i zpěvem. Mojžíš ustanovuje nového vůdce jako svého nástupce. Sepisuje Boží zákon. Ustanovuje pravidelná shromáždění, jejichž účelem je katecheze, tedy předčítání z knihy zákona. Toto vyučování se týká jak mužů, tak žen, dětí, hostů i těch, kdo Hospodina dosud neznají. K předávání slouží nejen čtení, ale i rituály, zvyky a tradice. Třeba zvláštní oděv opatřený třásněmi, symbolizujícími přikázání zákona. Nebo třeba písně, které se lid učí zpaměti. Obsah tradice je natolik závažný a důležitý, že je třeba využít všech způsobů a vjemů, jak si jej vtisknout do mysli a vštípit do srdce.

Kamenné desky zákona se tradovaly, tedy přenášely v tzv. truhle smlouvy, za niž nesli odpovědnost kněží. Dále Mojžíš napsal píseň, vlastně takový protestsong, který upomínal lid na jeho nevěrnosti. Této písni se lid učil. Nevíme, jak vypadal tehdejší zpěv, údajně připomínal dnešní rapovou muziku, tedy rytmickou recitaci. V každém případě měl funkci vštěpování do paměti. Takový rap bez muziky je například i naše společná recitace vyznání víry nebo modlitby Páně.

A u tohoto liturgického prvku bych se rád na chvíli zastavil. Společná recitace, aby fungovala jako vyznání víry, která Boží lid spojuje i napříč generacemi, pochopitelně nemůže být individualistická. Je to vyznání toho, čemu věříme všichni společně a čemu věřili už naši předkové. Je ovšem pravdou, že věrouka, tedy teologie, nauka o Bohu, se v průběhu staletí mění, tak jak se mění lidské poznání a uvažování. V tomto ohledu se zdá, jakoby starobylé formulace už neodpovídaly dnešnímu chápání. Například apoštolské vyznání víry, které obsahuje výroky typu: „jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny“, nebo „sestoupil do pekel“, příp. takové „svatých obcování“... to vše jsou vyjádření, která v dnešním člověku vyvolávají zcela nepřiměřené představy. A tak se tu a tam ozývají hlasy, zda by nebylo lépe svou víru formulovat nově, moderně, tak jak jí rozumíme dnes. Jenže i to přináší nemalé problémy. Představme si, že by každá generace přišla s novým vyznáním víry, kterým by se nějak přeformulovalo to předchozí. Pak by

už po několika generacích nezbylo z původní myšlenky téměř nic. Proto jsou pevně formulované fráze vyznání jakoby zakonzervovány a předávány pouze pomocí těch původních obrazů a pojmů. Taková konzerva vydrží nezměněná velmi dlouho. Zatímco když ji otevřete, tak se velice brzy zkaží. Samozřejmě, že pro svůj užitek z jejího obsahu musíte tu konzervu otevřít a teprve pak zkonsumovat. Ale už nemůžete tu otevřenou konzervu dále skladovat či dokonce předávat dalším. Čerstvý obsah získáte jen tehdy, když otevřete vždy to původní balení, které obsahuje přesně to, co bylo kdysi zakonzervováno.

Stejně tak je to s tradovanými formulacemi víry a s věroukou obecně. Je to konzerva, která je bez otevření nepoživatelná. Ale zároveň je po otevření neuchovatelná. Musí se zkonsumovat, jinak se zkaží a nebude už k ničemu.

Příkázání Mojžíšova zákona byla na kamenných deskách uchovávána v nezměněném stavu v truhle smlouvy. Po babylonském zajetí, kdy byl Mojžíšův zákon zapsán a opisován do knih a nebylo už kamenných desek třeba, byl přesto jeho text uchováván obsahově prakticky v nezměněné podobě a je tomu tak až do dnešních dnů. Jen tak je zaručeno, že si ho neupravíme podle vlastní libosti a nálady. Nicméně je potřeba jej znovu vykládat, umět jej vyložit aktuálně a srozumitelně, a především uvádět jej v život. Jinými slovy, je potřeba ten obsah konzumovat, zužitkovávat, a tedy přijímat jako potravu, z níž člověk žije. Jak říká Ježíš: Ne samým chlebem živ je člověk, ale každým slovem, vycházejícím z Božích úst. Ten chléb Božího slova ale není ona psaná litera zákona, ta konzerva, nýbrž její obsah, tedy Kristus sám, který je vtěleným slovem Božím a ztělesněním Ducha zákona.

A tak na jedné straně jsme vděční za psaný Boží zákon, který nám zanechal Mojžíš, abychom jej opatrovali, vyučovali a podle něho žili. Ale zároveň jsme vděční za Ježíše Krista, který se stal naplněním zákona, jeho praktickým výkladem a příkladem. On sám říká: „Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.“ Ježíš jedná plně v tradici víry. Ale tak, že po staletí tradovanému zákonu navrácí jeho smysl a ducha. Bezduché opakování téhož nepatří do tradování víry. Je potřeba vždy znovu otvírat konzervu Písma svatého, mocí Ducha Kristova rozpečetit onu zakódovanou knihu Božího zákona a s chutí užívat, co bylo svěřeno do opatrování generacím Božího lidu po mnohé věky. Apoštol Pavel to v epištole Římanům vykládá poměrně lapidárně: „Vždyť příkázání `nezcizoložíš, nezabiješ, nepokradeš, nepožádáš´ a kterákoli jiná jsou shrnuta v tomto slovu: `Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.´ Láska neudělá bližnímu nic zlého. Je tedy láska naplněním zákona.“

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty jsi nám zjevil Boží vůli, záměr. Ukázal jsi nám Boha jako laskavého Otce, který nás miluje. Kéž si nás jeho láska podmaní, abychom z upřímného srdce konali Boží vůli, a tak plnili tvůj zákon lásky. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, našim úkolem je myslet na své bližní, modlit se za ně a sloužit jim. Proto se v této chvíli spojujeme k modlitbám za nemocné bratry a sestry z našeho sboru, za ty, kdo mají trápení, bolesti, prožívají nejistotu a zmocňují se jich obavy. Prosíme za ně a přimlouváme se u tebe a u tvého nebeského Otce, protože ty máš moc. Ty jsi Bůh uzdravující. Ty jsi Pán našich životů. Modlíme se i za všechny vzdálené bratry a sestry, za muže bojující ve válce, za ženy ošetřující zraněné, za děti, které mají strach o své rodiče. Modlíme se za ty, kdo jsou opravdu ve vážných problémech, za lidi, kteří řeší svoji existenci a budoucnost. Prosíme za mír a porozumění mezi národy. Tvůj pokoj je mocnější než naše urputné snahy. Prosíme za lásku v mezilidských vztazích, za odpuštění a smíření mezi lidmi znesvářenými, prosíme za milosrdenství pro bezbranné, slabé a ztratované. Amen.*